

strandstreif & djupdykk

NYNORSKE YTRINGAR pr.25.05.2022

VISER I SPELET «SYNNØVE OG KONGEBREVET»
ER IKKJE MED PÅ LISTA > WWW.ORDTONER.COM
VISER SKRIVE TIL «SAGASTAD» HELLER IKKJE MED
FLEIRE DIKT VIL NOK OGSÅ DUKKE OPP

VISER (noter med besiffring ligg føre)

- 2 BUSTAD PÅ JORDA
- 3 DU ER BARN AV DITT TRE
- 4 EIDASONG
- 5 FERDA FRÅ DAVIK 1845
- 6 FERDAKAREN
- 7 GEITA I MEG
- 8 GUBBE GATELANGS
- 9 GULLMANN GULLMANN
- 10 KVA SKAL VI MED OSLO?
- 11 LANDKRABBEVALS
- 12 MI LYRE ER STEMTE FOR SØRJESONG
- 13 MUNNHARPA
- 14 OM TIDA REKK
- 15 OPPSONG
- 16 ORIGINAL EID
- 17 SAMVEVEN HUG OG HAND
- 18 STEIN PÅ STEIN
- 19 STJERNESKOT
- 20 SYNG, MINE STRENGER!
- 21 TIDENDESTEINEN
- 22 TORHEIMSVEGEN
- 23 VARDEN PÅ VETEN
- 24 VEGAR OG BRUAR
- 25 VEGVISAR

DIKT

- 26 BESTEPLASSEN
- 27 MAURSTAD GAMLE STEINBRU
- 28 SAMKOME
- 29 SAMTALEN
- 30 VESTLANDSBONDEN
- 31 SKULEMÅLSTRID I LÆRDAL I 52 ÅR

FREDDIE LANGRIND

BUSTAD PÅ JORDA

Grinda er opna for doggvåte enger,
grønkledde åsar og fjordveg mot hav.
Dagen har tonar og natta har venger,
draumane vandrar med lyre og stav.

Bustad på jorda, sæl i mitt sinn,
om ikkje tankar gjerdar meg inn.
Grinda er opna for doggvåte enger
der barnets spor settast av.

Hist uti marken der bakkane blømer
bryt vare kjensler som vårspirer fram.
Svartsynet kvitnar og uvissa rømer.
Eg iler gjerne frå maske og ham.
Bustad på jorda, sæl i mitt sinn,
om ikkje tankar gjerdar meg inn.
Hist uti marken der bakkane blømer
leikar eit barn med eit lam.

Her er ein fabel, ein draum og ein hildring!
Skal eg så tru det er lagnad i vind?
Nei! det er barnet i leik ved ein sildring,
stabbande oppglødd med raudleitte kinn!
Bustad på jorda, sæl i mitt sinn,
om ikkje tankar gjerdar meg inn.
Her er ein fabel, ein draum og ein hildring!
Barnet har opna mi grind.

FREDDIE

DU ER BARN AV DITT TRE

Du er barn av ditt tre,
du skal plante dine røter.
Du skal stille tørst og hunger
attmed bredda av di kjelde.
Du skal spenne dine blader,
du skal åpne dine blomster
for eit vindpust i di krone.
Kvart eit barn, kvart sitt tre.

Du er barn av ditt tre,
du skal strekkje deg mot sola.
Du skal juble somrens søte
som ein streng i skogens lyre.
Du skal skjenke dine frukter,
du skal helse himlens skarar
og gje hus i dine greiner.
Kvart eit barn, kvart sitt tre.

Du er barn av ditt tre,
du skal akte dine skuggar.
Du skal skjøtte om ditt bladverk
og kvar haust vil gje deg fargar.
Du skal hegne dine enger,
du skal syngje dine viser,
desse frø i Herrens hagar.
Kvart eit barn, kvart sitt tre.

FREDDIE

EIDASONG

Mange ferdast i land og lende med ei vektskål i ope sinn,
ein kan undrast og tvile ofte, men ein enkel tanke vinn:

***Vi vil bu her i vesterlandetder kor tindane møter fjord
og ei vindharpe syng oss den evige song,fader fjell og moder jord.***

Her er noko med Eid og Gata, tidleg tufta på gard og naust.
Her er noko med Gamlebanken, som gir rentefritt og raust.
Her er noko med stein og murar når naturkrefter drønner inn.
Her er noko med lam på beite og ein fjording ved ei grind.

***Vi vil bu her i vesterlandetder kor tindane møter fjord
og ei vindharpe syng oss den evige song,fader fjell og moder jord.***

Her er noko med Rundehogjen og ei soge som følgjer får
over enger blant folk og frendar i ei tid som er og var.
Her er noko med desse åsar slik dei strekk seg mot himmelrand
og glir over i von og velde som ei trygg og varleg hand.

***Vi vil bu her i vesterlandetder kor tindane møter fjord
og ei vindharpe syng oss den evige song,fader fjell og moder jord.***

Her er noko med dugnadsånda og at Plassen er meir enn plass;
han er open for gode krefter med eit romsleg folkepass.
Her er noko med sal og scene,tonar løfta på trølldomsvis.
Kvart eit skinande eida-hjarte kling av elskhug og eksis.

***Vi vil bu her i vesterlandetder kor tindane møter fjord
og ei vindharpe syng oss den evige song,fader fjell og moder jord.***

FREDDIE

FERDA FRÅ DAVIK 1845

Og det var Jakob Homborstad, den unge,
og det var Ingeborg frå Tømmerstøl,
dei fann kvarandre hist i tider tunge
da ingenting kom rekande på fjøl.
Og dei la ut på færing-ferd på fjorden
og valde leia nordvegs over Stad
med kraft og vilje og til Herren svoren
og eigne framtidsvoner dag og natt.

Og det var Jakob Homborstad, den sterke
og det var Ingeborg som heldt sin rokk,
og Jakobs verktøyskrin for snikkarverket,
og heimesaker under kistelokk.
Og han var innbitt sta, og bleik men fatta.
Og ho var fast i tru på at dei vann.
To unge sjeler midt i svarte natta
på våg og bære mot eit ukjend land.

Og Gud heldt handa over småkårsfolket,
dei dreiv i land på Gurskøy i ei vik,
ein stad for nybrotts-unge å befolke,
og Jakobs dugleik, han var nyttig slik.
Dei fekk seg plass, ein steinut flik av verda
rett innfor der kor havet braut i vest,
men likevel, dei tok den same ferda,
dei drog for signing av sin gamle prest.

Og det var Ingeborg på tuft og tue,
ho spann sitt liv, sitt hushald og sin rokk.
Ho bad om signing over gard og grue
og heile handa av ein barneflokk.
Ho bad om at dei alle heldt seg friske,
sjølv om den veg dei gjekk var tung og bratt.
Ho sat der from då Jakob drog på fiske
og møtte Gud til havs ein stormfull natt.

FREDDIE

FERDAKAREN

Eg kallast Ola Frende
og er ein ferdakar,
og silkestrå og løvetann
er mine fotefår,
og kløveren mi eng
og krypfredlaus mi vogge
og brureslør mi seng.

Så tek eg desse vekstar
og bind meg så ein krans.
Så trår eg mold og mose
som om det var ein dans
med kløver alle stad,
eg legg meg ned i enga
og tel meg fire blad.

Så er eg Ola Frende
og vil på Frenders vis
forære deg som krone
min enkle visdoms pris,
at frendelaus er den
som aldri fletta kransen
og gav han til ein venn.

FREDDIE

GEITA I MEG

Eg er geita som bykser i brattaste berget
for freistande føde, og nyfiken leik.
Her er mange å blende og egge og terge.
Eg ser ingen grenser, og skyr inga kneik.

Eg er oppe i fjellet der elvane baksar,
og fuglane dansar og verda er stor.
Om du kallar, så er eg der om nokre straksar
med Blåmann og Lykle, og Balder og Tor.

Eg er rufset og skjegget, men spring over bakken,
og bjølla mi spelar min eigen musikk.
Eg har auge på stilker og ditto i nakken
som Blåmann og Lykle, og Bellman og Frikk.

Eg har sett mangt og mykje her ute i ura,
ei jente med hale, og tusser og troll.
Eg har trøysta når to-beinte gjekk her og stura
med Blåmann og Lykle, og Donald og Knoll.

Eg har høyrte at det talast at bakom ein blåne
finst staden dei kallar for berget det blå.
Eg gjeng austafør sola og vestafør måne
med Blåmann og Lykle, og Svarten og Grå.

Eg vil sjølv finne råsa for utsyn og lagnad
og treng ei formaning om opp eller ned.
Eg vil springe i flokken og dele min fagnad
med Blåmann og Lykle, og Vesla, mitt kje.

FREDDIE

GUBBE GATELANGS

Det knirkar og knakar, men ett har eg greidd,
å gå gjennom Gata på langs i Eid, - - -
men snublar eg over ein stubb og eit vers
ein stad uti lendet på kryss og tvers -
då salar eg opp min hest, ein vengjehest
med dugande pedalar,
og bjølleklang om ting og tang
forløysast når tankane talar til ein gubbe gatelangs.

Eg fér langsmed fjorden med knirkande slark
og stoggar for leik i ein klatrepark. - - -
Og ungene hoiar, det ber over land:
- Sjå der kjem den syngande **gammel mann** -
då salar eg opp min hest, ein vengjehest
med lystige pedalar,
og bjølleklang om ting og tang
forløysast når tankane talar til ein gubbe gatelangs.

Eg rek rundt i grusen ved Tverrgatas hus
og nynnar ein eldgamal gate-blues, - - -
eg tenkjer at dagen er godlyndt og grom
i heimstadens innarste hjarterom -
då salar eg opp min hest, ein vengjehest
med tenksame pedalar,
og bjølleklang om ting og tang
forløysast når tankane talar til ein gubbe gatelangs.

Eg tenkjer at verda her hen ved ein fjord
er passeleg lita og passe stor - - -
så prins og prinsesse kan ta sine steg
og finne ei vise på allfarveg -
då salar eg opp min hest, ein vengjehest
med knirkande pedalar,
og bjølleklang om ting og tang
forløysast når tankane talar til ein gubbe gatelangs.

FREDDIE

GULLMANN GULLMANN

**I Bergen står ein mann som statue
med gull fra topp til tå og med maske
foran ansiktet. Ei lita jente går
fram til ham og undrer seg.**

Gullmann Gullmann, kven er du?
Ber du maske i dagane sju?
Får du mat nok, munnen full?
Er så ditt hjarte av puraste gull?

Gullmann Gullmann, er du rik?
Er det difor du kler på deg slik?
Frys du, Gullmann, i ditt gull?
Sjølv har eg fått meg ei trøye av ull.

Gullmann Gullmann, er du snill?
Eg trur mest at du kan om du vil.
Vil du, Gullmann, bli min venn?
Eg viser gjerne kor verda er hen.

Verda, Gullmann, er så fin,
ho er alles, og slik også din.
Du står fast i stivna stas,
mens eg kan leike i blomar og gras.

FREDDIE

Ein eidar ga meg kopi av ein gamal avis-artikkel av Vidar Lehmann:
«Har me bruk for Oslo?». I mitt hovud førte det til denne visa.
Her nemnast Columbus, ein teori seier at slekta stammar frå
stormannsfolk på Vestlandet. Skipsreiar Knut Utstein Kloster
har finansiert eit vitenskapeleg bokprosjekt som peikar på
at staden må vere Hyen. Dermed har hyarane bygd
Columbusparken ved fjordkanten nedanfor kyrkja:

KVA SKAL VI MED OSLO?

1

Kva skal vi med Oslo her ute i vest?
Det er ikkje austpå at Noreg er best!
D'ar her vi har fossar og fjordar og fjell,
og storhavet brusar frå morgon til kveld.
Kva skal vi med babbel og urbaneri,
eit kvelande mønster av byråkrati?
Kva skal vi med Oslo? Vi veit kva vi har!
Kva skal vi med Oslo? Kan nokon gje svar?

2

Det seiast i saga at mektige menn
tok ferdar på havet, igjen og igjen;
ein gong for å leite, ein gong for å slåss,
dei seier Columbus var fjording som oss!
Ein fjord er å fare i tro og i trekk,
og ingen i tåka skal valte oss vekk!
Kva skal vi med Oslo? Vi veit kven vi er!
Kva skal vi med Oslo forstyrrande nær?

3

Her ute er fisken, og olje og gass,
og somme har rekna at alt er på plass.
Og somme har funne at lukka er nær,
men også lagt plan om kor sjuke vi er.
Der ute i fjorden ligg berget det blå
som våre turistar så gjerne vil sjå!
Kva skal vi med Oslo her ute i vest?
Det er ikkje austpå at Noreg er best!

4

No anar vi alle kor gullskatten finst.
No dreg vi til Oslo, forlanger vår vinst!
No veit vi å flytte på tal og papir,
og det er i sanning ei glede som svir...
Kva skal vi med Oslo her ute i vest?
Det er ikkje austpå at Noreg er best!
No sløkkjer vi lyset, trygg sjølv dine kår,
for vi er i Oslo og straumen er vår!

FREDDIE

LANDKRABBEVALS

Det hylar kvitskumma bærer i fjorden,
det er som sjølvaste Neptun har fest,
men den som ein gong som jordmann er svoren
har aldri bedt om å vere hans gjest.
Eg er ein villfaren vassmann med otte
for alt som trugar min hug og min fot,
og det er berre på land
at ein mann er ein mann
og kan sette si rot.

Der ute finst korkje ly eller grenser,
og der er staden for våte forlis.
Når stormen slit er det ingen som enser
ein skarve stake i skyming og dis.
Eg er ein villfaren vassmann ...

Og når ein sjømann set sjøbein på dekket
har eg forlengst tatt eit grep om min stav,
og eg står fast og er knapt til å vekke
når han står skjelvande der på sitt hav.
Eg er ein villfaren vassmann ...

Eg har ei ørlita sjøvant venninne
som ikkje ensar min haltaa...ande vals,
ho er det beste eg fann nokosinne,
eg har ei stigande sol om min hals.
Eg er ein villfaren vassmann ...

FREDDIE

MI LYRE ER STEMPT FOR SØRGJESONG

JOBS BOK 30:31

Mi lyre er stemt for sørgjesong
og fløyta gjev lyd til gråten.
Eg bar ho til kyrkje denne gong,
eg veit du vil kjenne låten,
for songen er vår og kvarandres verk,
ein tanke av tida, kan hende.
Om tonen er sår er han også sterk,
han ber vel til verdas ende.

Vi gjekk her i saman, du og eg,
i solskin og regn og tåker.
Vi leitte og rydda teig og veg
og hausta med fryd vår åker.
Og tonen sprang våyr frå kvern og plog
og la seg til rette i minnet.
Han klang som vår vise i lund og skog
med ekko frå fjell og finne.

Mi lyre er stemt for sørgjesong
og fløyta gjev lyd til gråten.
Eg bar ho til kyrkje denne gong,
eg veit du vil kjenne låten.
Eg veit det vil lyde eit himmelkor
og klangar frå lyre og fløyte.
Eg veit du får plass ved Vårherres bord
der kvar har sitt himmelske skøyte.

FREDDIE

MUNNHARPA

Instrumentet med sjøve urtonen

Og munnharpa går i lund og i li, og eg spelar høgt når du går forbi.
Sum-summe-summe-sum-summe-sull, vi spelar for heile åker`n full.

Og munnharpa syng i høgstemde sinn, og teksten er din og tonen er min.
Sum-summe-summe-sum-summe-sull, ei strofe for glimmer, gods og gull.

Og munnharpa går langs livslinjas veg, og eg spelar deg og du spelar meg.
Sum-summe-summe-sum-summe-sull, vi spelar til vogga lull-lull-lull.

Og munnharpa går i dur og i moll, og vi finn ein draum i samspelets fold.
Sum-summe-summe-sum-summe-sull i gleder og sorg og vemodsfull.

Og munnharpa går i villstrå på eng i eigen versjon med eget refreng.
Sum-summe-summe-sum-summe-sull i heimfesta bu med busserull.

Og munnharpa går og stundar mot kveld når soltida bringar dagen på hell.
Sum-summe-summe-sum-summe-**sann** og vi går i gåta hand i hand.

FREDDIE

OM TIDA REKK

Om tida rekk til meir enn kav | så kan eg kanskje klive
og få eit utsyn over hav | og elles sjølv livet,
men eg er ikkje nett av dei | som står på ytste kanten,
eg tuslar jamt i land og lei | og vel den stutte ranten.

Om tida rekk i kvar dags stropp | då får eg stundom venger
og tanken gjer eit basehopp | eit bel, men ikkje lenger.
Det er`kje tid for brask og bram | men vere passe fege.
Det er`kje det å kome fram | men vere her, på vegen.

Om tida rekk skal alt bli bra | eg har då vett og viten,
men hastverksdåd vil ingen ha | eg strekk den siste biten.
Det gjeng no stendig til og frå | og opp og ned kan hende,
dei ting eg torde lite på | tok av og bort seg vende.

Om tida rekk for folk på tå | forutan plett og lyte
i støy og ståk med sukker på | som ein skal berre nyte
har vi då tenkt på all slags slagg | som finst i kleine skrottar
om vi bør heise gamle flagg | med vern av gode vottar.

Om tida rekk så blir det liv | i alle bleike skuggar
som mimrar gamle tidsfordriv | dei både riv og ruggar.
Det er vel best å halde på | den gode, gamle båsen
og gjerne gjenge til og frå | og syngje Ivar Aasen.

FREDDIE

OPPSONG!

Eg kom tilfeldigvis over eit ord av ein irsk politiker Daniel O'Connell (1775-1847). Han var sær populær under tilnamnet «The Liberator», og skal ha sagt:

*«Lat meg få skrive songane for eit folk,
så kan det vere det same kven som skriv lovane»*

Ein mann etter mitt hjarte!

Vakne, venn, ved solas komme, dagen ventar på din song!
Kvelven vid og timar tomme hissar din evne og pirrar din trong!
Tanken lever tusen gongar, fri som fuglen, ingens rov!
Skriv ditt vers i folkets songar,
syng det frå hjartet som var det vår lov!

“Gjalddt det berre plass i stimen segla du for ver og vind!
Gjalddt det kraft og dåd på timen sette du kursen med jublande sinn!
Tanken lever tusen gongar, fri som fuglen, ingens rov!
Skriv ditt vers i folkets songar,
syng det frå hjartet som var det vår lov!

Gjalddt det berre det å nyte gløynde du for visst å så!
Gjalddt det marka sjølv å bryte klang dine strenger i spirer og strå!
Tanken lever tusen gongar, fri som fuglen, ingens rov!
Skriv ditt vers i folkets songar,
syng det frå hjartet som var det vår lov!

Gjalddt det berre vern å byggje, sikkerheit i lunt palass!
Vit du er ei verslitt bryggje, *tanken* er trona, når gav du han plass?
Tanken lever tusen gongar, fri som fuglen, ingens rov!
Skriv ditt vers i folkets songar,
syng det frå hjartet som var det vår lov!

FREDDIE

ORIGINAL EID

1

Kvar stad med respekt for seg sjølv har sitt preg
og dertil ein del originalar (må vite!),
det er desse grannar som vel sine steg
på tvers av kva andre befalar.
Og Prikken har gitt dei eit folkeleg pass,
sjølv fekk han sitt utnamn med freknar på plass,
han samla seg ordspel om stader og folk,
og fotball og anna slags verksemd.
Det er slikt som gir oss fargar!
Kvar på veggen gir oss fargar!
Og regnbogen gøymer ein skatt ...

2

På A-laget* hadde dei Manken i mål, (* *Fotball 1933*)
på backplass Pedellen og Kvepsen (må vite!),
på midtbana sto dei med plan og med stål,
Kolomen og Pøkjen og Fuglen,
på topp herja Dikken og ute på ving
flaug kjappe Eleven og Toti ikring,
så Stolpen og Dillinger, dertil på benk
sat Basken og Nikken og Greven.
Det er slikt som gir oss fargar!
Kvar på veggen gir oss fargar!
Og regnbogen gøymer ein skatt ...

3

På heimevernsøving ba mange seg fri,
det er då så mangt no for tida (må vite!),
han Kreisten sku` sparke på plass nummer ti
og Bollen sku` flaggfly på sida.
Og sjefen fann fotballen jamstilt med drill,
men var vel kan hende ein smule for snill
då prosten sku` køyre prostinna si til
eit prostituerande møte.
Det er slikt som gir oss fargar!
Kvar på veggen gir oss fargar!
Og regnbogen gøymer ein skatt ...

4

Her finnast så mange slags stader på jord
med nemning i leikne valørar (må vite!),
og vi som er busett ved finne og fjord
har alt kva ein tanke forfører.
Så takk då til Prinsen og Nappe og Sjur
og Kalven og Knotten og Musa (på lur)
og Titten og Trippen og doktoren Glad
og alle dei andre vi minnst.
Det er slikt som gir oss fargar!
Kvar på veggen gir oss fargar!
Og regnbogen gøymer ein skatt ...

FREDDIE

SAMVEVEN HUG OG HAND

Digitale hjelpemiddel kan aldri erstatte hug og hand

Vi er i samveven, du og eg,
som skuggefrendar på allfarveg,
med draum og utsyn frå same strand
der dei har følgje, hug og hand.

Og baa treng vi den tid vi har
til smil og blomar og gode svar,
og all den omsorg vi vil og kan,
vi er kvarandres hug og hand.

Vi treng til nærleik som den vi er,
ein enkel tanke, usjølvisk, skjær.
Og den er ekte og den er sann,
den gamle soge, hug og hand.

Vi er i samveven, du og eg,
den dag vi snublar i eigne steg
og fer i gløymske og uforstand,
då treng vi vørtnad, hug og hand.

FREDDIE

STEIN PÅ STEIN

Gamle murar har sine soger,
dåd og vilje ligg stein på stein.
Tidas kappe av lav og mose
fargeskiftast i sol og regn.
Trygg og fredfull i alle dagar,
ingen spurde og ingen bad.
Slike teikn på ævelengda
treng ein ikkje la tida ta.

Desse tufter har bore folket,
seklers tyngd og dei harde tak,
vilter langleik av barneføter,
glade spel i den gode sak!
Garden stend der i gamle standet,
bygd og bøtt, slik dei gamle sa.
Slike teikn på ævelengda
treng ein ikkje la tida ta.

Her er sveitte og blod og tårer,
vett og vake og syn og segn.
Gamle murar har sine soger,
dåd og vilje ligg stein på stein,
ofte slike vi ikkje ensar,
ofte ser vi ein annan stad.
Slike teikn på ævelengda
treng ein ikkje la tida ta

FREDDIE

STJERNESKOT

Eg står her midt i natta og ser ut i tid og rom,
og undrast på om himmelen er stappfull eller tom.
Eg tenker på at Gud er god og lukkeleg og glad
og søv så søtt i himmelseng der ute nokon stad.

Sjå der! ei stjerne, ho vil oss vel!

Ei stjerne, ho er vår draum!

Ei stjerne, som skin for deg og meg!

Det er så mangt og mykje her eg ikkje kan forstå,
eg lurar på om menn på Mars er grønne eller blå.
Og når vi tuslar her omkring med kvar vår paraply
så er det kanskje englane som tissar frå ei sky.

Sjå der! ei stjerne, ho vil oss vel!

Ei stjerne, ho er vår draum!

Ei stjerne, som skin for deg og meg!

Eg veit `kje nok om himmelrom og kva som er og var.
Eg ser no berre det eg ser og undring er mitt svar.
Men når dei seier at eg går på Mjølkevegens veg
då er det Gud på skøyarferd som blunkar blidt til meg.

Sjå der! ei stjerne, ho vil oss vel!

Ei stjerne, ho er vår draum!

Ei stjerne, som skin for deg og meg!

Når himmelrommet opnar seg og natta er så svær
så har Vårherre gjort det klårt kor bitte små vi er.
Vi står der med vår saknad og vår hunger og vår tørst,
men kanskje er det nettopp då at mennesket er størst.

Sjå der! ei stjerne, ho vil oss vel!

Ei stjerne, ho er vår draum!

Ei stjerne, som skin for deg og meg!

FREDDIE

SYNG, MINE STRENGER!

Syng, mine strenger, i mi solrennings vake!
Mater Aurora, vil du farge mi sky?
Innan du smyg deg i din himmel tilbake,
syng, mine strenger, syng meg ny!

Syng, mine strenger, når min elv dreg seg stille
rislande finstemt over tidsglatta stein.
Innan du flaumar over bredder og skille,
syng, mine strenger, syng meg rein!

Syng, mine strenger, når mitt bål kastar flammar
hen over draumar og forventning og feil.
Innan du sloknar og kryp stilt inn i rammar,
syng, mine strenger, syng meg heil!

Syng, mine strenger, når det kallar frå skogen
trollått og dvergmål i ein haust-elegi.
Syng, mine villstrå, i ei fure bak plogen!
Syng, mine strenger, syng meg fri!

FREDDIE

TIDENDESTEINEN

*I tidlegare tider gav presten verdslege
kunngjeringar utanfor kyrkjemuren*

Høyr mitt ord og lyd mitt bod: - Tidende på helle -
Sed og skikk skal aktast på! - Det er høgt over høgste fjellet -

Vern din heim, bygg samkvems bru - Tidende på helle -
timar tolv og dagar sju! - Det er høgt over høgste fjellet -

Alle like, høg og låg, - Tidende på helle -
kvar og ein parat og fjåg! - Det er høgt over høgste fjellet -

Mykje stort i mykje smått, - Tidende på helle -
von og tiltru, liv og lått! - Det er høgt over høgste fjellet -

Stell og omsyn, tanken rank - Tidende på helle -
finn du ei i børs og bank! - Det er høgt over høgste fjellet -

Høyr og lær den gode sak - Tidende på helle -
under himlens vide tak! - Det er høgt over høgste fjellet -

Syng di vise, leik din dans! - Tidende på helle -
Kvar med eigen blomekrans! - Det er høgt over høgste fjellet -

Minnet står på runestein! - Tidende på helle -
Spira veks på nake grein - Det er høgt over høgste fjellet -

FREDDIE

TORHEIMSVEGEN

Tor skulle heim, men han fann ikkje vegen,
berre eit tilvakse fjordafar.
Då tok han hammer`n og kylte`n i åsen
og brauta seg vegtråkk som ikkje var!

Tor hørde rykte at sjølv Vårherre
preikar om dyd og dei rette steg:
Alle som ønskjer seg tryggleik og trivnad,
må vite å følgje den smale veg!

Tor fór til Herren og ba han å sjekke:
Er dette sømmeleg veg å gå?
Herren fann kikkert og myste på faret,
og preika: Det får vere måte på!

Fjella og fjorden og bakkane grøne,
heimar for mine, men óg for deg.
Då er det berre som andre har sagt det
at dette er gangsti, og ikkje veg.

Herren såg eidarar køyre i tretti,
der gjaldt formaning og skilt og juss.
Men utpå Tor-vegen senka dei skuldra
for der kan ein køyre i åtti pluss.

Herren gav endeleg dom over stoda:
Ingen må tenkje at alt er greitt;
vegen er attgløymt, men mange vil hugse,
for Tor er frå Torheim... såvidt eg veit...

FREDDIE

VARDEN PÅ VETEN

For å få aksept som ein ekte eidar må ein ha vore på toppane. Ikkje kvar dag, men rett som det er. Etter eit par forsøk eg helst ikkje vil tale om, valde eg meg Vetten. Då kan ein nemleg køyre bil opp på åsen, og parkere like nede i svingen. Ifølgje turboka har ruta til Vetten ein vanskegrad på litt over null. Eg kallar praktskulpturen for Magdelis varde. Han ligg på garden Eid 15/1 sin grunn, og der er ho odelsjente.

Eg gjekk meg ein svipptur til Vetten
og kartet var passeleg flatt,
eg skjønte meg rett nok på koter
og korleis fysikken var fatt:
Min sisu har gøymt seg i tida,
mitt lekam har søkt om akkord,
eg stavra meg oppover lia
på ynkeleg, unemnt rekord.
Og varden peikar opp,
dit inga grenser finst.
Vårherres hus er stort,
han lo så vidt eg minst.

Den lettaste veggen å vandre,
ei rute dei minste har greidd.
Det gjeld vel å stole på andre
som ukjend og utrent i Eid.
Ein halvtime sto det i boka,
då skulle det nok vere gjort,
men beina vart lamme i broka
og jaggu gjekk klokka mi fort.
Og varden peikar opp,
dit inga grenser finst.
Vårherres hus er stort,
han gråt så vidt eg minst.

Eg finn kanskje tid for reprise,
det gjeld jo å finne sin topp,
og eg er jo knapt ein novise
og veit at ein aldri gir opp.
Og skulle du så observere
eit varsel av flammer og eim
då veit du at du skal spasere
og kome og hente meg heim.
Og varden peikar opp,
dit inga grenser finst.
Vårherres hus er stort,
han sov så vidt eg minst.

**Varden på Vetten 566 m.o.h. reist av
lokalbefolkningen med plakett:**

**Som nordenfjeldske
um Norig me staar
paa vakt. Reist 1910.**

FREDDIE

VEGAR OG BRUAR

Vegar kom til i dei gamle far,
dei gamle far, der folket var;
reset mot høgda, stigen mot hei,
og langsetter fjordar i langande lei
med steg etter steg.
Tufta på grunnfjell | der veg møter veg,
brua frå meg til deg.

Kom dei så til både folk og fe,
kom folk og fe i bygd og grend;
rydda dei lende, kvar i sitt slag,
og pløgde dei engene dag etter dag
med slitarens drag.
Tufta på grunnfjell | der veg møter veg,
brua frå meg til deg.

Kom dei så farande, fut og fant,
kom fut og fant, kom høg og låg;
gjekk dei så ut i vilske og ver
og fann seg ei livbøye, fjern eller nær,
på gard etter gard.
Tufta på grunnfjell | der veg møter veg,
brua frå meg til deg.

Vegar kom til i dei gamle far,
dei gamle far, der folket var;
kom dei så til i lagnad og verd
og fortidas frendar sto tryggande nær,
vi veit at vi er
tufta på grunnfjell | der veg møter veg,
brua frå meg til deg.

FREDDIE

VEGVISAR

Magdeli overnattet hos meg, bestefar, for fyrste gong.
Det løyste seg ved at ho la seg seint, og eg altfor tidleg.
Etter frokost skulle vi gå tur, og på ein heller ujevn
gangsti forklarte eg kor ho skulle gå ...

Så gjekk vi på vegen, den lille og eg,
og sparka i småstein og singel.
Då synte eg lisja å sette sitt steg,
for eg er jo knapt nokon vingel.

Vi gjekk der og tusla og tida var vår,
kvart ord lyder lett der på teigen:
«Eg kan ikkje følgje den vegen du går,
min veg, den er her og min eigen.»

Det hender seg sjeldan, men augneblink finst
då blånen er underleg vida,
at verda er stor nok ved den som er minst,
og alt har sitt sete i tida.

Ein leikande tanke, eit ihuga sinn,
og blussande varm under blusen.
Ho fann seg ei tese som også blei min,
og eg fann ein salme i grusen.

FREDDIE

BESTEPLASSEN

Hvert menneske på hver sin reise
skifter sete gjennom tiden
når skiftninger trengs -

hvert sete du inntar blir også litt ditt
samme hvem som tar det senere -

men en plass vil alltid være besteplassen

kanskje ved et kjøkkenbord

kanskje med en kaffekopp

kanskje på en pinnestol

der kan du sitte lenge
og skue tusenårsutsikten - //

FREDDIE LANGRIND



Frå 2020 slår dei to kommunane Eid og Selje seg saman. Området Bryggja har vald å slå fylgje med stor margin. Slik bindast kommunen saman >
Stad kommune. Bryggja markerer seg sterkt med nettstaden *bryggja.no*. Mykje stoff. Kultur og tradisjonar. Eg har møtt to av bidragsytarane, Rigmor Navekvien og Harald Maurstad. Det byrja med at eg fann Rigmors fine vise om Maustad steinbru. Omsider fann eg også brua i lendet. Grunneigaren har lagt til rette for ei *stillestund* der. Tenke seg, ved ei gammal steinbru i 2018 ...

På tilgrodd plakett:

Bygd ca.1867 - 1870 etter at vegen frå Bryggja over Maurstadeidet til Åheim sto ferdig i 1866.

Brua var truleg kosta av bygdafolket. Brua og vegen vart nytta både til skuleveg og allfarveg.

Natt til 11. oktober 1984 fall brua saman. Vernelaget Maurstad gamle bru har arbeidd for å få brua gjenreist.

Ved hjelp av gåver, kulturmidlar frå kommune og fylke sto brua ferdig hausten 2000.

Norsk Bygg og Innredning AS sto for forskaling og kvelving.

Resten av arbeidet vart utført på dugnad.

Maurstad 19. mai 2001

I hine dagar
valde dei stein.
Denne sida er mitt land,
andre sida er ditt.
Stein avgjer
stein er tidlaus
stein står.

I hine dagar
valde dei stein
når elva skulle kryssast
når band skulle bindast
når ting skulle fram.
Stein avgjer
stein er tidlaus
stein står.

Då brua fall
bygde dei opp att
for nye sekel.

Ein gammal tanke
stryk langs stranda
over på hi side.

FREDDIE LANGRIND

SAMKOME

I gamal tid var det enkelt slik
at folket møttast på vegen
då alt var ordna i krok og krik
og onna endeleg slegen.
Då fekk dei tid til annan bolk
ved vannpost og ved grue
og mjølkerampa samla folk
som kom frå kvar si tue.

Dei tala lengje, dei tala vel
forteljing, skrøne og soge.
No sit vi her i den mørke kveld
i glans av fortidas loge.
Den nye tid har ramsalt klo
i travle silkehender,
men det finst kveldsro, slik som no
i vennesæle grender.

FREDDIE LANGRIND

SAMTALEN

Skal ferda lykkast må vegen ryddast
for stein og stengsler og anna skrot.
Skal stridar stilne må nokon møtast
med opne hender, på like fot.
Skal føredøme ha noko meining
trengst ikkje murar å stø dei mot.

Skal du og eg vere to på vegen
må bære vike og unne plass.
Skal vi så vite om kor det ber hen
trengst same kartet, og eitt kompass.
Skal vi gå saman då må vi einast
om same lette og same lass.

FREDDIE LANGRIND

VESTLANDSBONDEN

Hist i tida | lenge sia
kom dei to heftig saman

Dovregubben
og kjerringa mot straumen

den førstefødde kalla dei
Vestlandsbonden
og dei fôra han umåteleg sterk
med gråstein til frokost
og mose til kvelds

og guten tok landet i bruk
la stein på stein
klorde fram molda
frå bergsprekkane

og dyrka loddrette åkerlappar
med god haust

på begge sider

FREDDIE LANGRIND